

Drafting ako nevyhnutný skill analytika

Martin Haluš

Prečo riešime drafting

- Chceme, aby naši **chleboďarcovia rozumeli** tomu, čo sa deje
- Chceme **zvýšiť čítanosť** a **maximalizovať dopad** našich **výstupov** (interných aj externých)
- Naše publikum tvorí vedenie, novinári, policy-makeri, akademici, ľudia z tretieho sektora a iná odborná verejnosť
- IEP bude publikovať
 - interné podklady
 - komentáre (1 analytik = 1 komentár za rok) a analýzu (1 ročne je OK)
 - množstvo fb postov

Forma podmieňuje jazyk a štýl

- Forma podmieňuje jazyk a štýl:
 1. FB post
 2. Policy brief - podklad
 3. Komentár
 4. Manuál
 5. Analýza

- Čím nižšie, tým obširnejšie, kvetnatejšie, rigoróznejšie

Zásady drafterky/a

**Ako štrukturovať
text**

- Smooth story
- Krátky a zmysluplný nadpis
- Text začínaj závermi
- Predaj sa prvou vetou odstavca

Ako draftovať

- Čítaj po sebe
- Menej je viac
- Na Slovensku po slovensky
- Neopisuj grafy

Smooth story - venuj energiu príprave štruktúry

- Logická štruktúra a nadväznosť častí, odstavcov, viet...
- Konzistentnosť (neprotichodné údaje, grafy, argumenty)
- Bez odbočiek (ak sa úplne nehodí do story von, do BOXu, prílohy)
- Neopakovať podobné alebo rovnaké myšlienky v rôznych častiach

Krátky a zmysluplný nadpis

- Nie opisný a prídlhý
 - *analýza trhu práce, odporúčania pre zníženie nezamestnanosti, prehľad štrukturálnych indikátorov v sektoroch doprava a domácnosti*
- Kto je čitateľ? (fb post vs. analýza)
 - vecný – *Drahé plienky a lacné obvazy, Pridrahá elektrina*
 - vtipný/zaujímavý - *Dobrá rada nad zlato, Zrno od pliev*
- Podnadpis je nutný pri vtipných catchy nadpisoch

Text začínaj závermi (štruktúra)

- **Otočená pyramída** (skôr pre komentáre, podklady) uvádza hlavné závery a zistenia na začiatku
 - *Štúdia skúma efektívnosť slovenského zdravotníctva...*
 - *Výsledky zdravotníctva sa po zohľadnení viacerých významných faktorov prepadli na dno OECD*
- **Problém – príčina – riešenie** (skôr pre analýzy)
 - Najprv prezentovať problém na zachytenie záujmu následne vysvetliť príčiny a riešenia
- Nie chronologický štýl (väčšina vládnych dokumentov)
 - Len pri vysvetľovaní historického kontextu, resp. detailoch

Predaj sa prvou vetou odstavca

- Prvá veta (opening sentence) by mala obsahovať kľúčové zistenia a detaily, ktoré inšpirujú k čítaniu celého odstavca.
 - *Okrem regulácie cien liekov na Slovensku existujú aj pravidlá pre maximálne ceny zdravotníckych pomôcok ...*
 - *Oproti súčasným cenám možno usporiť na výdavkoch verejného zdravotného poistenia 7 až 20 mil. eur.*
- Odstavec má obsahovať **len jednu myšlienku**

Menej je viac

- Používaj krátke vety, kondenzuj text
 - Dobrá priemerná veta má do 20 slov. Veľa krátkych viet za sebou sa tiež dobre nečíta, preto treba variovať.
- Zbav sa zbytočných slov
 - Čas cesty potrebný na cestu z okresných miest k najbližšej diaľnici koreluje s nezamestnanosťou v okrese.
 - Okresné mestá blízko diaľnic vykazujú nižšiu nezamestnanosť.
- Vyhní sa frázam a barličkám
 - Je to o tom, možno konštatovať, v podstate, teoreticky, síce, kvázi

Menej je viac (2)

- Podmieňovacie spôsoby unavujú a vytvárajú priestor pre zbytočné otázky:
 - Podľa našich prepočtov by vplyvom pozorovaného poklesu mohlo dôjsť k prenosu na úrovni...
 - Odhadujeme, že lepší výber DPH zvýši výnos o x-mld. v budúcom roku

Čítaj po sebe

- Dobrý text sa nedá napísať na prvé sedenie.
- Pri druhom a treťom pohľade rozmýšľaj ako rovnakú myšlienku vyjadriť jednoduchšie, menej slovami.
- Niektoré odstavce, vety alebo slová možno celé vyhodiť.

Na Slovensku po slovensky

- Chápeme, že si chytrý a slovenčina je úbohý jazyk, ale daj jej šancu
- Ak máš rád cudzie slová
 - Obligáttny, esenciálny, imanentne, elokventný, konzekventný
- skús pohľadať slovenské synonymá
 - Nevyhnutný, základný, vlastný, veľavravný, dôsledný
- Make Štúr proud - Jazykovedný ústav Ľ. Štúra na telefóne
 - 5 % nie 5%, prvýkrát nie prvý krát, dostať nie obdržať

Neopisuj grafy

- Odstavec nemá byť o tom, čo sa dá vyčítať z grafu:
 - V januári dosiahla hodnotu 3,4 % a v ďalších mesiacoch potom klesala až k úrovni 0,4 %. Od júna začala opäť rásť a v decembri dosiahla hodnotu 4 %.
- Odstavec popisuje fundamenty a graf je len numerickou artikuláciou:
 - ECB v polovici marca spustila dlho očakávaný program kvantitatívneho uvoľňovania (QE). Ten znížil výnosy.... Vypuknutie dlhovej krízy v Grécku tento trend zvrátilo. V druhej polovici roka preto výnosy vládnych dlhopisov atakovali pokrízové maximá. A k tomu graf (so šípkami QE a vypuknutie krízy).

Možné zdroje

- [OECD Style guide](#)
- The Economist štýl
- .. nie nutne staré výstupy IFP ;)